

همایش علمی پژوهشی فقه و حقوق اسلامی

نهاد برگزار کننده همایش: موسسه قانون یار

((با حمایت معنوی مرکز علمی کاربردی سازمان همیاری شهرداری های استان اصفهان))

سر دبیر علمی و مسئول برگزاری همایش: دکتر بهنام اسدی شماره مجوز: ۹۸/۲۳۵۱-۷۸۸۶۴

سال برگزاری همایش: ۱۳۹۸ شماره مقاله: ۱۱۹۵/۳۷۳ رده بندی کنگره: الف ۱۰۱/۲

مبانی دکترین فقهی و حقوقی عدالت در اسلام

رضا فراشی سارد

دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق خصوصی دانشگاه آزاد واحد کرمان

چکیده

عدالت در زمره مهم ترین و تاثیر گذار ترین واژه در نظام فقهی و حقوقی اسلام قرار دارد. عدالت از تمایلات درونی انسان از ادم تا زمان حاضر و مابعد آن است. ارتباط وثیق و ناگسستنی اندیشه عدالت با سطح مطلوب و ایده آل زندگی بشر آن را تبدیل به ابزاری ارزشمند نموده که بشر همواره درصدد شناخت ابعاد و زوایای آن بوده و می کوشد تا اصول حاکم بر آن را شناخته، بهبود و ارتقا بخشد. همین عامل موجب شده تا در نظام های حقوقی تفاسیر متنوعی از عدالت گردد که این نگاه روشن را اشکار می سازد. اسلام ضمن تاکید بر عدالت محوری و بررسی آن از زوایای مختلف دستوراتی را در این زمینه ارائه نموده است به نوعی که یکی از اصول مترقی در دین اسلام قرار گرفته است. از منظر اسلام عدالت در عرصه های گوناگون زندگی انسان نقش اساسی دارد، ازای نرو فقهای امامیه به شناخت مفهوم عدالت و شفاف سازی تعریف آن همت گماشته و البته فراوان به نقض و ابرام آن پرداخته اند. این پژوهش ضمن بررسی مطالعات کتابخانه ای و بهره گیری از قران و روایات و نظریه اندیشمندان بزرگ اسلامی به این نتیجه رسیده است که اولاً عدالت با آگاهی و عقلانیت ملازم است و کسی می تواند عدالت را در جامعه بشری اجرا کند که اولاً همه نیازهای انسان و پاسخ های مطلوب به آنها آگاه باشد. ثانیاً اسلام عدالت را نسبی ندانسته بلکه آن را مطلق انگاشته است زیرا نسبت عدالت با اساس خاتمیت بستگی دارد.

واژگان کلیدی: عدالت، اسلام، اصول حقوقی، دکترین، عدل